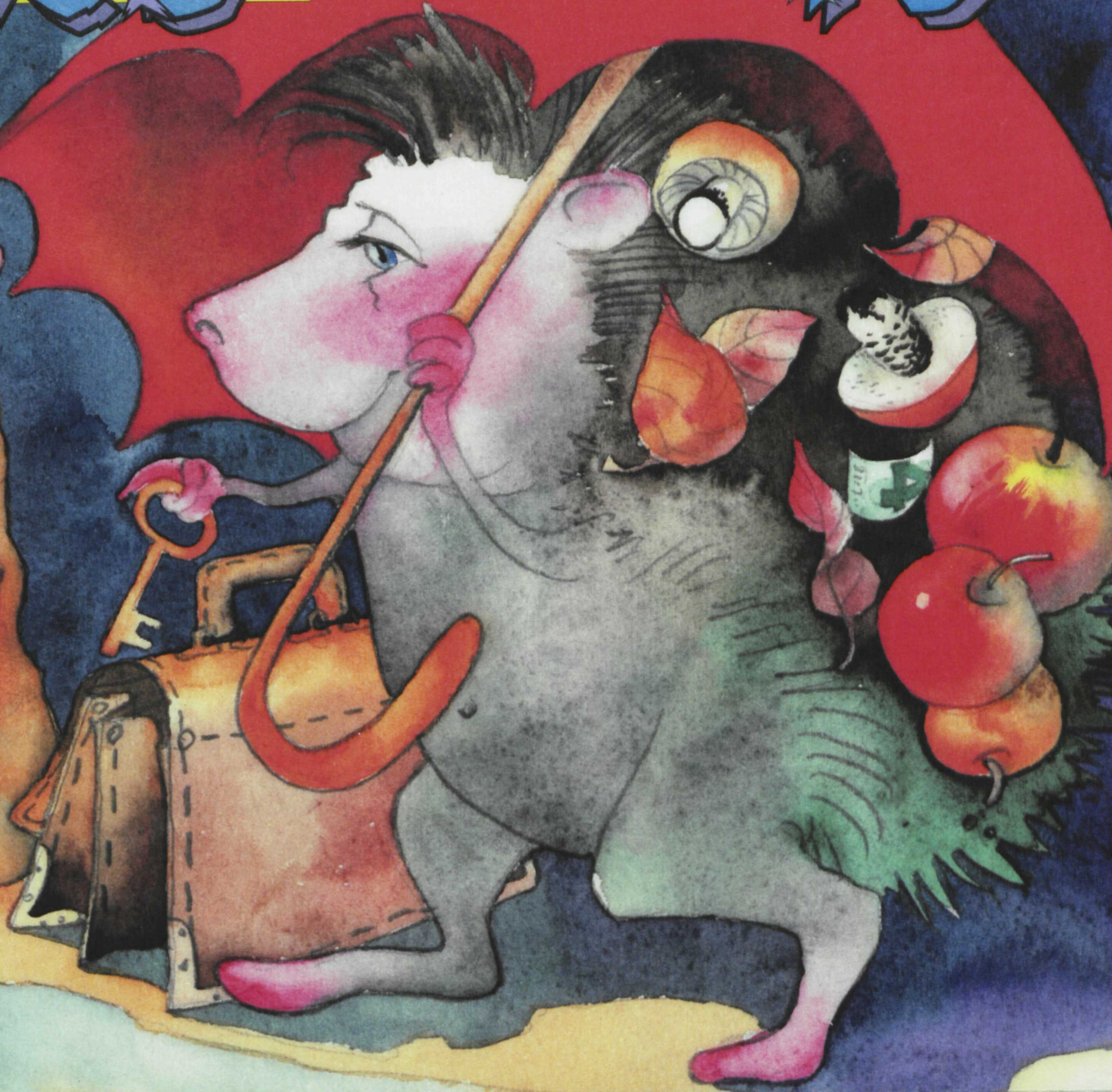

TÄHKEKE

1997

10

PEREKOND
SIIL

TÄHEKESE

JAAN RANNAP

NUKUTEATER

ÕHUPALLISÕIT

Selle nukunäidendi esitamiseks läheb sul vaja pappkasti. Vana kingakarp sobib hästi. Karbi üks külge sein lõika ära, siis on sul parem tegelasi mängitada.

Metsapuud joonista paberilehele. Kui sa joonistuse tagumisele küljele paberist toed liimid, võid oma metsa lauale püsti panna. See on siis võõrsõnaga öeldult dekoratsioon.

OSALISED : Jänesepoeg Juss
Jänesepoeg Jass

Laval on pappkarp. Karbi juurde tulevad hüpeldes jänesepoeg Juss ja jänesepoeg Jass.

Jass: Vaata, mis siin on!

Juss: Oi, oi!

Jass: Mängime, et see on õhupalli gondel (hüppab karpi). Tule sõitma! Aga enne too mõni kapsapea teemoonaks.

Juss: Kust ma kapsapea saan?

Jass: Too mängult, too mängult!

Juss (tõstab mängult): Näe, kaks ilusat kapsast.

Jass: Too sina porgandeid!

Jass (kalpsab porgandeid kiskuma): Vaata, punased pikkporgandid. Väga magusad. Nüüd läheb sõiduks.

Juss: Ärasõit!

Karbi külge kinnitatud nõõrid tõmbuvad pingule. Karp kerkib.

Juss: Oi, kuidas kõigutab!

Jass: See on tuulest.

Juss: Nii võib ju õhuhaigeks jääda.

Jass: Selle peale ei tohi mõelda. Parem vaata, mis sa all metsas näed.

Juss: Valgejänes Vilve nakitseb lagendikul haavaoksa. Ohoo! Uhuu, tädi Vilve! Vaata, kus meie oleme! (*lehvitab*). Jass, vaata nüüd, mida sina näed.

Jass: Mina näen Rebase Reinu. Rein longib metsarajal, saba nagu luud taga. Kuule, narime teda! (*laulavad*):

Reinukene ridi-raa,
kätte meid sa küll ei saa!

Juss: Kõht hakkab tühjaks minema.

Jass: Minul ka, minul ka.

Juss: Võta kapsast.

Jass: Võta sina porgandit.

Jussi-Jassi: Näm, näm, näm...

Jass: Juss, kas sa tunned?

Juss: Mis asja?

Jass: Me langeme. Õhupall langeb. Me võime vastu maad prantsatada.

Juss: Oi, oi! Ui, ui! Tuleb koormat kergendada. Me peame oma kapsad ja porgandid kiiresti ära sööma!

Jussi-Jassi: Näm, näm, näm... Kerkib, kerkib!

Juss: Kodupöösas paistab! Hakkame laskuma! Tõmba nõõrist! Laskumiseks tuleb õhuklapi nõõri tõmmata.

Jass: Ma ei leia nõõri! Ei ole nõõri! Me oleme õhikutõusmisel vist selle maha unustanud.

Juss (nutuselt): Nüüd viib meid väljamaale! Appi!

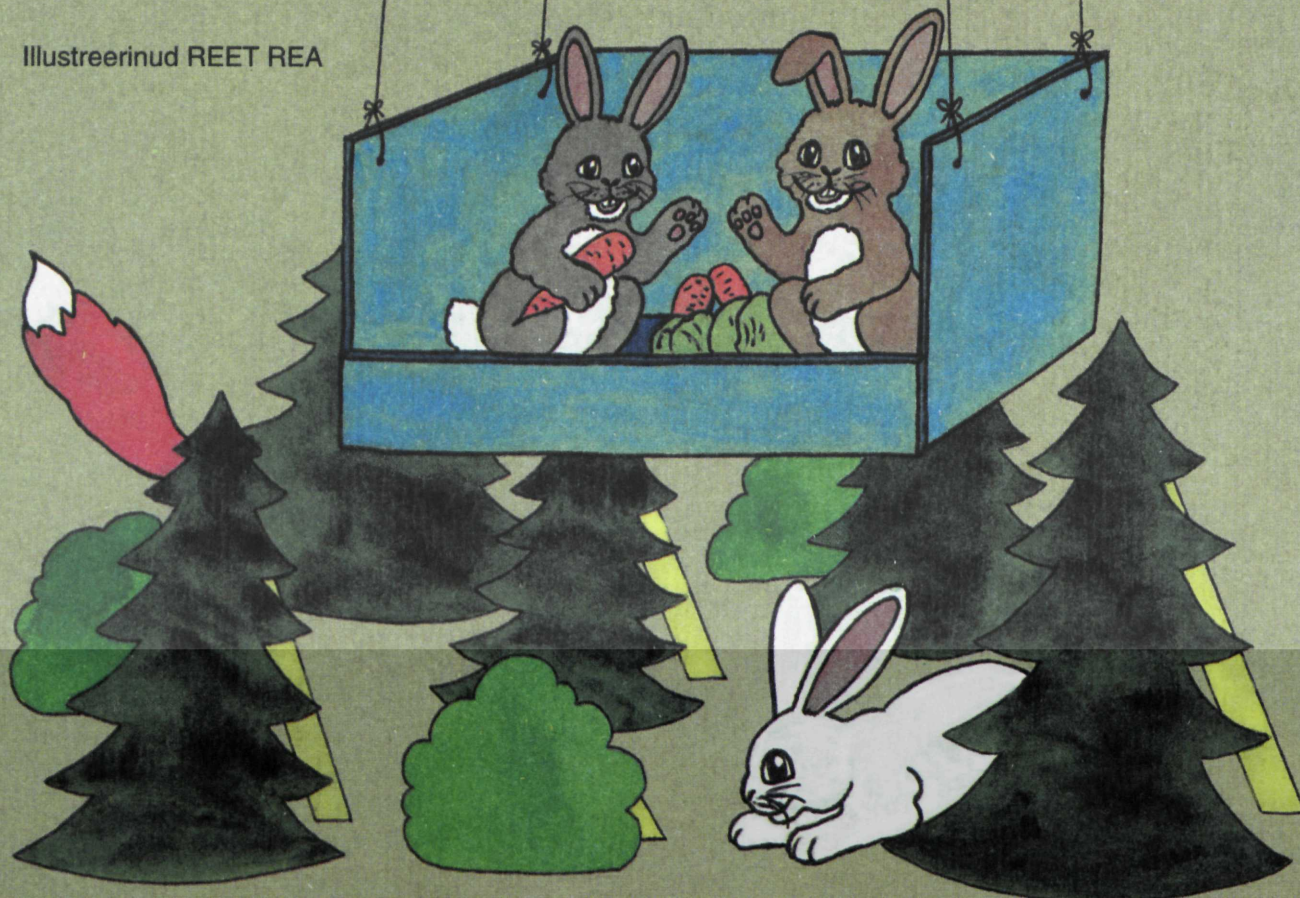
Jass: Emme! Emmekene!

Juss: Hüppame alla!

Jass: Hüppame! (*hüppavad*).

Jassi-Jussi: Oma kodu ikka kõige armsam.

Illustreerinud REET REA

TÕNU SEERO Rõõmus Tiit

Tiit hilines koolis kogu aeg tundidesse – tuiskas poole tunni ajal sisse ning ütles rõõmsa näoga: "Palun vabandust, et hilinesin, ma magasin sisse!" Õpetaja pahandas iga kord temaga, kuid Tiit oli ikka rõõmsa näoga. Kui Tiit tunni ajal teisi segas ja õpetaja ta karistuseks nurka pani, ei võtnud see poisi head tuju ära. Ta seisis nurgas, tegi nägusid ning oli ikka rõõmus. Siis, kui Tiit mõne halva hinde sai, ei hakanud ta nutma nagu mõni, vaid ütles rõõmsalt: "Ah, mis siis!" Ei kurvastanud poiss, kui ta sööklas oma riidele suppi peale ajas või püksitagumiku lõhki käristas. Tema rõõmsat tuju ei rikkunud miski. Tiit oli nii rõõmus poiss, et klassikaaslased vahel lausa kadestasid teda, sest tema võis kõike teha ja oli ikka rõõmus. Aga ühel hommikul tuli poiss kooli ning oli kui ära vahetatud. Ta oli mossis ja torssis kui sügisene porikärbes. Istus ja muudkui mossitas. Selgus, et õpetajal oli olnud Tiidu vanematega pikk kõnelemine. Tiit mossitas ühe päeva, teise, tüki kolmandatki. Aga neljandal päeval ta enam nii olla ei saanud ning togis jälle Marti ning oli rõõmus. Kõigil hakkas parem olla – Tiit oli jälle Tiit! Mis Tiit see on, kes ei ole rõõmus ning mossitab? Ei, see pole õige Tiit, arvasid kõik. Huvitaval kombel jättis rõõmus Tiit hilinemise kus see ja teine ning hakkas tempude asemel rõõmsaid vempe tegema. Vembud pole tempude kõrval midagi hullu. Sellest sai isegi õpetaja aru ning tal polnud põhjust Tiitu enam kuigi sageli karistada. Igal juhul mitte sagedamini kui tusaseid. Mis mõte on olla torssis tembutegija, kui mossis näoga tehtud tembu eest saab karistada rohkem kui rõõmsa vembu eest? Pealegi on ju rõõmus palju rõõmsam olla.

Illustreerinud HILLAR METS

MILVI PANGA

Pilvikud ja pilved

KAS PILVIKUD JA PILVED
ON IKKA SUGULASED,
NII NAGU NENDE NIMI
JU OLETADA LASEB?

KAS MÕÕDAB PILV VAID TAEVAST,
EI TEA MIS MADALAL?
SOOV KOKKU SAADA SIISKI
ON VARMAS MÖLEMAL.

PILV ON JU VANAEMA,
KEL MUDILASED SÜLES.
TA HEIDAB JUUKSED MAANI
NING PILVIK SAABKI ÜLES.

MILVI PANGA

Mida, Mida, Mida

MIDA MUULAD MUULIL TEEVAD?
MIDA MUUD, KUI IKKA JOOVAD.

MIDA KAALID KAALUL TEEVAD?
EKS NAD REKORDEID SEAL LÖÖVAD.

MIDA LAPS SEALT LOMBIST LOODAB?
TASA! TAL SEAL NELJAD NOODAD.

MILVI PANGA

Põhjanaba Lõunanaba

PÕHJANABALT LÕUNANABALE
KAS TEAD, PALJU ON MAAD?
LÕUNANABALT PÕHJANABALE
– SAMA PALJU VIST SAAB.

KOERA NINAST SABANI?
SEDA SA MÕÕTA JU SAAD.
EMA NINAST LAPSE NABANI
POLE KÜLL PALJU MAAD.

MILVI PANGA

Aiamaja

KUI AIAS ON MAJA,
KUI MAJAL ON AED,
SIIS MADALAS KODUS
ON TAEVANI LAED.

EI MAHU JU TUPPA,
VAID TUPPA KÕIK SEE:
KÕIK KASSID, KÕIK KOERAD
JA ÜKS KAEVUTEE.

SEAL RÜBLIKUKARJAST
MUIST PUUS ON, MUIST MAAS,
NII KOERUSI ROHKEM,
MÄNG PÕNEVAM SAAB.

Katile meeldisid üllatused. Kõige rohkem armastas ta teistele üllatusi valmistada. Mõnikord joonistas ta ilusa pildi ja sokutas selle ema käekotti. Kui ema töö juures koti lahti tegi, oli ta rõõmsalt üllatunud. Isa mantlitaskusse libistas Kati tihti mõne hernekommi ja üllatas niimoodi isa. Tervet perekonda aga sai ta nädal tagasi rabada, kui pisikese kassipoja koju tõi.

Täna oli Katil jälle himu millegi ootamatuga teisi hämmastada. Ja kuna oli reedene päev, siis otsustas ta enne ema tulekut toad puhtaks teha. Tolmuimejat käsitseda ta oskas. Tuli ainult ettevaatlik olla, et kogemata mõni mänguasi või ema sukk masinasse ei satuks. Seda viimast oli ju paar korda juhtunudki ja siis polnud see enam meeldiv üllatus.

Tolmuimeja surises ja vaip nägi varsti välja kui uhiuus. Kati suunas nüüd tolmuimeja toru diivanile, et seegi uue näo saaks.

Kassipoeg, kes diivanil keratõmbunult magas, kargas üles. Ta venitas endale sellise küüru selga, et nägi välja kui tagurpidi "U" täht. Kati puhastas edasi. Ka tugitoolid pidid puhtusest läikima. Kati tuligi kõigegea toime. Aga

IRA LEMBER

Üllatus

kui ema koju jõudis, leidis ta eest nutva tütrekese.

"Mis viga on?" muretses ema.

"Kraamisin toas ja..."

"Tubli laps! Märkasid kohe, et kõik on puhas. Aga miks sa siis nutad?"

"Kassipoeg on kadunud," nuuksus tüdruk. "Tõmbasin ta vist tolmuimejasse."

"Ei või olla!" lohutas ema ja hakkas koos tütreka kassipoega otsima. Kuid loomakest ei olnud kusagil.

"Ehk lippas salaja välja?" arvas ema.

"Ei! Ta oli toas, kui ma tolmu imesin," nuuksus tüdruk.

Ema võttis tolmuimeja lahti. Seal polnud peale tolmu-rullide midagi.

"Kassipoeg on tolmuks muutunud," hädaldas tüdruk. Ei aidanud ema seletused ega lohutused. Kassipoeg oli kadunud ja Kati õnnetu. Ta muudkui nuttis. Siis jõudis koju isa, kuid temagi ei suutnud tüdarta lohutada.

Tuli vanaisa, püüdis last trööstida ja muinasjuttu rääkida. Kuid Kati ei tahtnud seda kuulata. Ta viskus diivanile pikali ja nuttis valjusti.

Kati nutt vaibus alles siis, kui kassipoeg tuli diivanipadja alt välja. Too vaatas imestunult, mis küll lahti on. Kati krahmas loomakese sülle ja hüüdis:

"Oi, kui armas üllatus!"

KALJU SAABER

Lepituslilled

On emadepäevalilled, on sünnipäevalilled, on palju muid lilli. On ka lepituslilled. Kalle teab seda. Need on kõige armsamad lilled, ainult väikese konksuga küljes, ütleb vanaisa. Ole sa väike või suur, noor või vana, kukk või kana, lepituslilli läheb ikka aeg-ajalt tarvis. Sest lepituslilled siluvad pärast pahandust teed rõõmule.

Et kuidas see Kalle peres oli? Kalle elas ilusas maakodus, mille taga oli varakevadest hilissügiseni õitsev puisniit. Puid oli seal hõredalt nagu vanas kammis piisid, see-eest lilli sügiseni paksult. Kui Kalle aeg-ajalt mõne pahandusega hakkama sai ja ema temaga tõreles, tõmbus ta endasse ning kadus mõneks ajaks ära. Ema paha tuju lahtus ruttu, asemele astus näriv mure. Aga poissi ei kusagil, ka hüüdmisele ei vasta. Ema muutus päris õnnetuks.

"Kuhu ta küll jääb?" kurtis ta. "Kas ta siis ei tea, et ma andsin juba ammu kõik andeks."

"Küll ta tuleb, ta on iseseisev mees," lohutas isa.

Ja Kalle tuligi puisniidult, ees terve sülem suvelilli.

"Ema, need lilled korjasin ma kõik sulle," kuulutas ta lävelt.

"Kas need on meie lepituslilled?" päris ema läbi pisarate naeratades.

"Jah...noh..." sosistas Kalle.

"Siis saab lepitusmusi ka," lubas ema. Ja ta andiski Kalle põsele ühe lepitusmusi, mis oli veel magusam kui sünnipäevamus. Lepitusmusi oli ikka asja ette. Pärast seda oli maailm nagu värvilisest klaasist ja õhk värskelt nagu männimetsas.

Ei läinud kaua aega mööda, kui koer Kulla kord oli pahandust teha. Kulla hakkas kooki lennanud lapsuliblikat püüdma ja ajas ühe sooja südikausi ümber. Hea veel, et käppi ei kõrvetanud. Loomulikult tõmbas ta ema tõrelemise peale saba jalge vahele ja pühkis õue nagu tuul, Kalle tema kannul. Nad olid kahekesi tükk aega ära – vaatepildist väljas, nagu isa muigamisi ütles. Omavahel võime tunnistada, et kus mujal nad ikka redutasid kui mitte õitsval puisniidul. Kulla unustas seal imeruttu oma pahateo, juba tuhnis ta mutimullas või ajas taas liblikaid taga. Kallel püsis siiski visalt meeles, et pärast pahandust tuleb midagi head teha.

"Ema, ema, vaata ometi, Kulla korjas sulle suure kimbu lepituslilli!" hüüdis ta rõõmsalt tuppa naastes.

"Või kohe Kulla korjas need lilled!" imestas ema.

"Nojah, Kulla ikka, kes siis veel. Mina aitasin ka natuke. Anna talle nüüd ruttu lepitusmusi ja unustame selle vana asja, eks ole, ema!" oli Kalle kõigest hingest vahemees.

Ja see oli tõesti juba "vana asi", sest ema oli vahepeal jõudnud kausikilud ja süldijäljed põrandalt ära koristada.

"Muidugi ütlen ma meie Kullale aitäh kena lillesülemi eest," sõnas ema koera silitades. "Aga teeme siiski nõnda, et selle lepitusmusi annan ma sulle."

Selle vastu polnud Kallel midagi. Lubas koguni: "Võid kindel olla, et ma annan selle pärast Kullale edasi."

Ja ema andis Kallele lubatud musi, Kullale aga lepituseks suure ja maitsva südikondi.

"Ema, eks ole õige, et koerad aitavad peres stressi maha võtta," muheles isa.

"Lapsed ka," nõustus ema.

Nii Kallel kui Kullal oli ütlemata hea meel. Päev oli nüüd jälle nagu värvilisest klaasist. Oli suvi, poisil ja koeral tegemist palju, tark ema küsis igaks juhuks ette:

"Mis küll saab talvel, kui puisniit on lumevangis. Seal ei õitse siis enam lepituslilli, kuid pahandused tulevad ikka riburada?"

Ent Kallel oli sellegi küsimuse peale vastus valmis:

"Aga ema, kas sa siis ei mäleta, kui palju oli talvel akendel jäälilli? Need kõik kingime siis sulle, ära meiega ainult pahane ole."

Aafrika muinasjutu järgi jutustanud Jüri Rant

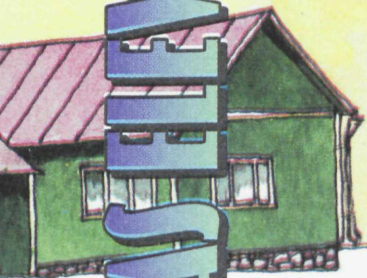
KUIDAS ELEVANT MAAILMA TEKIS

ÕIGE-ÕIGE AMMU ELEVANTE EI OLNUD. KUID SIIS ÜKSKORD JUHTUS, ET INIMENE LÄKS SÕJA EEST TIHEDASSE METSA PAKKU. TA OLI KAUA PÕGENENUD NING VÄGA VÄSINUD. METSA VARJU JÕUDNUD, HEITIS TA SAMBLALE JA JÄI RASKELT MAGAMA.

METSLOOMAD MÄRKASID INIMEST. NEIL HAKKAS VÄSINUD JA VILETSAST INIMESEST KAHJU. LOOMAD KÄISID JÄRGEMÕÖDA TEDA VAATAMAS. IGAÜKS TÕI TALLE TÜKIKESE NAHKA JA SEADIS SELLE LEBAJALE KATTEKS. NII TEHTI SENI, KUNI INIMEST KATTIS KÕRGE KUHI.

VIIMAKS VÄSINUD INIMENE ÄRKAS JA TÕUSIS KOOS KÕIGI NAHATÜKIKESTEGA, MIS LOOMAD OLID KOKKU KANDNUD. TEMAST OLII SAANUD ELEVANT. TA OLII MAAILMA ESIMENE ELEVANT. KÕIK PRAEGUSED ELEVANDID ON TEMA JÄRGLASED.

Illustreerinud PRIIT REA

HENNO KÄO

Äiupank

Elas kord pangahöövel. Elas nagu pangahöövliid ikka. Ja nagu pangahöövliitel ikka, oli temalgi naine ja laps, Needki loomulikult pangahöövliid, kuidas siis muidu. Tõsi küll, laps oli pisike, tema veel panku ei hõoveldanud. Tema röökis muudkui nutta. Eriti öösiti. Küll tüütas ära! No mitte ei lasknud magada!

"Tead, mis," ütles naine ühel hommikul pangahöövliile. "Mul on äiutagavarad otsas. Täitsa lõpp! Sellepärast ta lõugabki, et ma ei saa teda magama äiutada."

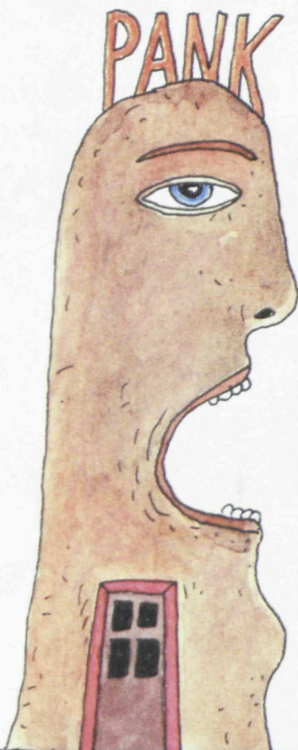
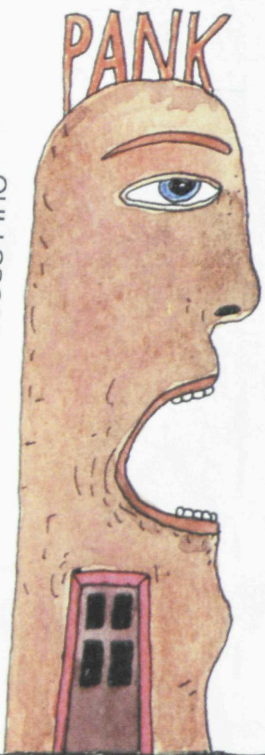
Mees konutas nurgas, silmad punased peas, ega saanud sõnagi suust. Eks katsu rääkida, kui lõualuu suurest haigutamisest paigast ära.

"Võiksid end ometi ükskord kätte võtta," jätkas naine, "ja minna seda äiupanka hõoveldama!"

Pangahöövel läks. Kätte ei võtnud ta mitte ennast, vaid hõovli. Ja selga paraja koti äiutagavara jaoks, et magus uni oleks tükil ajal omast käest võtta.

Äiupank paistis õnneks veel selgesti üle metsa ära. Teised pangad enam ei paistnud. Need olid juba ammu maatas hõoveldatud.

Illustreerinud JUSS PIHO

AUTOD

Ronimishimulistele

Kas olete kunagi mõelnud sellele, miks poisse ja nende isasid huvitavad sageli igasugused dzhiibid rohkem kui tavalised linnaautod?

Vastus: kas olete kunagi näinud mõnd normaalset poissi, kellele pikal ja igaval tänaval patseerimine pakuks rohkem lõbu kui puude otsas turnimine, üle kivide-kändude ronimine ja läbi sügavate lompide jooksmine.

Psühholoogidki, kes inimese hingeelu põhjalikult uurinud, tunnistavad: dzhiipe eelistavad just mehed.

Dzhiipe hakati valmistama siis, kui autotöösturid mõistsid üht tõsiasja: inimene tahab autoga liikuda sealgi, kus tavalise sõiduauto jaoks on tee liiga halb või seda polegi. Lähiminevikus kutsuti meil dzhiipi villiseks.

Nüüd teavad poisid uhkeid nimesid: Toyota Landcruiser, Mitsubishi Pajero, Grand Cherobu.

Dzhiibi nimedes vihjab miski ikka võimsusele, osavusele, ronimisele. Landcruiser tähendab tõlkes maaristlejat, Cherobu viitab osavatele ning väledatele indiaanlastele.

Osavad, väledad ja läbimurdevõimelised dzhiibid ongi 4 x 4 – see tähendab – masinal veavad kõik neli ratast. See suurendab läbivust tunduvalt. Võimas mootor, natuke robustsem kere (kes siis ikka uhke kleidi või piduülikonnaga metsa läheb), suurel hulgal

lisavarustust – see kõik iseloomustab dzhiipe. Dzhiibiga pääseb üsna hõlpsasti üle nii mäest kui ka kraavist.

Meiegi teedel on nüüd näha erinevaid dzhiibimärke. Kas olete näiteks kuulnud keeruka nimega dzhiibist SSang Yong MUSSO? See Koreas valmistatud masin kipub viimastel aastakümnetel autoturul valitsenud maasturitele lihtlabaselt "ära tegema". Alates 1988. aastast ongi SSang Yong Company valmistanud põhiliselt raskeveokeid ja dzhiipe.

SSang Yong MUSSO-nimeline auto "sündis" 1993. aastal. Auto valmistamisele aitasid kaasa mitme riigi spetsialistid. Dzhiip varustati Mercedes Benzi diiselmootoriga, auto disainis inglane Ken Greenlay.

Praegu paneb see võimas ja dzhiipide seas mitte hirmkallis auto juba 103 riigi müügisaalides huvilisi keelt limpsama ja paksemat rahakotti soovima.

MATI LAOS

VALGUS

Valgus tuli läbi aia,
aia juures ütles: "Pime!"
Kõik läks valgeks nagu ime.
Tuli koer ja valgust nägi,
rõõmust pähe kukkus käbi.

MONICA PIKKER Tallinnast

SÜGIS

Sügisel taevas on tumedad pilved,
maas kuivanud rohi ja närtsinud
lilled.
Linnud lennanud ära,
päike enam ei sära.

KÄTRIIN KOLDEK Rakverest

MIKI-HIIR

Miki-Hiir on väga hea,
mustad silmad, must on pea.
Ta on kõigi laste sõber,
seda mina meeles pean.

Kui end tunnend üksi sa,
seltsiliseks pakub ta.
Minnes imemaailma,
seiklusi sa koged seal.

Olles Miki-Hiirega,
mured ununevad ka.
See on iga lapse soov –
olla Mikiga vaid koos.

VAARIKA MAAMÄGI Tagavere
Algkoolist

KELLI

Meil kodus on koer,
kel nimeks Kelli.
Talle hästi maitseb kont,
see on tal lemmiktoit.

TEEME LAHTI POSTIPÄUNA

SUVI ON AMMU LÄBI. PALJUD LAPSED KÄISID KINDLASTI
KUSKIL REISIMAS. KA SÖIT VANAEMA JUURDE MAALE VÕI
LINNA ON JU REIS. SEEPÄRAST OOTAMEGI TEILT KIRJU
PEALKIRJA ALL "SELLE SUVE REIS". KOLME ESIMEST,
**KELLE KIRJAD KÕIGE KIIREMINI KOHALE JÕUAVAD, TABAB
ÜLLATUS.**

Öösel valvab meie maja,
teeb kõva häält, kui vaja.
Hommikul meid kärata
voodist üles äratab.

KADRI KUUSE Kuusalu
Keskkoolist

MIKI-HIIRE LAUL

Miki-Hiir sõitis autoga,
lal-lal-lal-laa.
Ütles, tulen sulle külla,
vaatan aknast välja,
tahan katusele minna.

4-aastane Anna-Maria Kaseoja
Tootsist

VALDEMAR

Elas kord Valdemar. Ükskord ehitas
ta 10-korruselise maja. Ta läks
kõigepealt maja keldrikorrusele. See
oli tema peale pahane ja porises:
"Kakerdavad ja kooberdavad, kao
Kuu peale!" Ka esimesel korrusel ei
läinud tal paremini. "Edasi, edasi,

JANEK
MÜRSEPP
MEERI
KOOLIST

Eldemar!" Teine korrus nõökis:
"Taldemar, tindipea Taldemar!"
Kolmas aga karjus: "Kae, kae, kolipea
Kaldemar!" Valdemarile tulid
pisarad silma ja ta hõikas: "Tere, nel-
jas!" "Noo, noo, Noldemar," nõokas
see vastu. Õnetu mees läks edasi.
Viies kiitis: "Valdemar, Valdemar,
väärt vennas!" Valdemari pisarad
kuivasid kohe. Rõõmsalt läks ta
kuuendale korrusele. "Kuldemar, käi
kolikambrisse!" kostis sealt.
Valdemar hoidis nuttu tagasi ja
jätkas teed. Seitsmes sisistas: "Siruli,
siruli, sinijalg Sildemar!" Ka kaheksas
oli mehe peale pahane ja pahutses:
"Kae, Kaldemar ka kolikambrist

kohale kooberdand." Üheksas ärkas
kisa peale ja ütles: "Üldemar, ületa-
matu ülbust!" Kümnes kriiskas: "Küll,
küll, küürselg Kuldemar!"
Nüüd sai Valdemar vihaseks ning
lammutas maja ära, ainult viienda
korruse jättis alles.

MAREK LAURIMAA Valtu
Põhikoolist

KOLM AUTOJUHTI

Elanud kord kuus autojuhti. Viiel ei
olnud autot ja kuuendal oli ainult
mootor. Kord läinud need kolm auto-
juhti olematule maanteele sõitma.
Seal tuli neile vastu rong. Autojuhid
ütlesid, et mingu eest ära, sest
nemad tahavad seal ise sõita. Rong
ei kuulunud sõna. Juhid sõitsid talle
otsa. Lõpuks koju jõudnud, olid nad
nii väsinud, et jäid saja-aastasesse
unne.

MOONIKA OLJU Valtu Põhikoolist
VIGURIJUTT

Elas kord mees. Ta tõusis hommikul
kell üks ja pani end riidesse. Ta istus
oma uude autosse, millel polnud
põhja, keret ega rattaid. Ta läks
tööle. Ta tegi oma töö ära, kuigi seal
polnud midagi teha. Siis läks ta koju,
pesi ennast ja heitis oma uude voo-
disse, millel polnud põhja. Ta nägi
unes tõelist autot, tõelist tööd ja
tõelist voodit.

JOONAS KALJUSAAR Torist

Juulikuus loosimisele pandud mütsid
võitsid SANDRA METSIS Tallinnast,
LAURA KOKK Lokutalt, MARTIINA
VIIL Tartust, KAI MARTINS ja KADRI
KLEEN Põltsamaalt.

REKATO REKATO AS
MÄNGUASJADE HULGIMÜÜK

LEGO SYSTEM

MILLINE ELEMENT EI
KUULU AJARÄNDURITE
LAEVA JUURDE ?

LOOSIVÕIT

LEGO

1.

KODUTUVI

Oleme harjunud pidama tuvi linnalinnuks. Mõnikord metsas tuvi lendamas nähes või valju ja madala häälega häälitsemas kuuldes arvatakse, et see on seesama linn, kes linnaski askeldab. Tegelikult on tegemist eri liikidega. Metsade kõige tavalisem tuvi on kaelustuvi, keda rahvas sageli ka meikaks kutsub. Meika tiival on enamasti valge laik ja ta teeb pesa okste vahele. Muidu on ta linnas elava tuviliigiga üsna sarnane. Harvemini saab metsas näha-kuulda õõnetuvi, turteltuvi ja kaelus-turteltuvi. Need linnud on nii haruldased, et nad on looduskaitse all. Linnas elavast tuviliigist erinevad nad nii tugevasti, et neid temaga segi ei aja.

Linnas elava tuviliigi nimi on kodutuvi. Kodutuvi tänini looduses elav sugulane on kaljutuvi. Kaljutuvi kodumaa jääb meist lõuna poole – Lõuna-Euroopasse, Aafrikasse, Aasiasse. Kunagi kodustas inimene kaljutuvisid. Osa neist pääses vabadusse ja hakkas elama linnades. Meenutavad ju müüriservad ja seinarvad linnas kaunistes kaljuseinu ja õõnsusi, kus kaljutuvid on harjunud pesa tegema.

Nüüdseks on kodutuvi levinud peaaegu kõigis Euroopa linnades. Eestis ja meie maast põhja pool suudab ta elada ainult seal, kus leidub inimesi ja linnu.

Kodutuvi elab linnas sellepärast, et siin leidub toitu ja pesitsuspaiku. Sageli söödavad inimesed tuvisid

meelega – pudistavad neile leiba ja saia. Kui inimene tuvide söötmise katki jätab, leiavad nad kõhutäie ka omapäi. Ikka on linnas kusagil maas või prügikastide ümbruses toidujätmeid. Toitu jätkub aasta ringi.

Sellepärast pole kodutulvil, erinevalt metsas elavaist tuviliikidest, tarvis talveks minema rännata.

Kodutuvi teeb pesa müüriservale või räästaalusesse. Pesas on kaks valget muna. Vanemad toidavad poegi poolseeditud toiduga. Seda poetavad nad otse oma nokast poegade noka vahele. Kuna toitu on pidevalt küllaga, pesitseb kodutuvi mitu korda aastas – kevadel, suvel ja hilissügisel. Tuvide järelkasvu puudust linnas juba karta pole. Mõnikord on neid mõnedes linnades saanud isegi üleliia palju. Nad on levitanud inimesele ohtlikke nakkushaigusi. Siis on tulnud tuvide arvu vähendada mõõdukuse piirideni. Kui sa juhtud rändama teistes Euroopa maades, kohtad seal kindlasti hoopis teistsuguseid linnu kui Eestis. Võõrastes linnades on võõrad kombed ja võõras keel. Ehitised on kah teistsugused. Aga üks asi on kindlasti sarnane. Need on parkides ja väljakuil kudrutavad tuvid. Ükskõik kui kaugel kodumaast sa pole, kodutuvi nähes tuleb kohe kodune tunne. Nii juhtus ka minuga, kui pildistasin tuvisid Itaalias Vatikani peaväljakul.

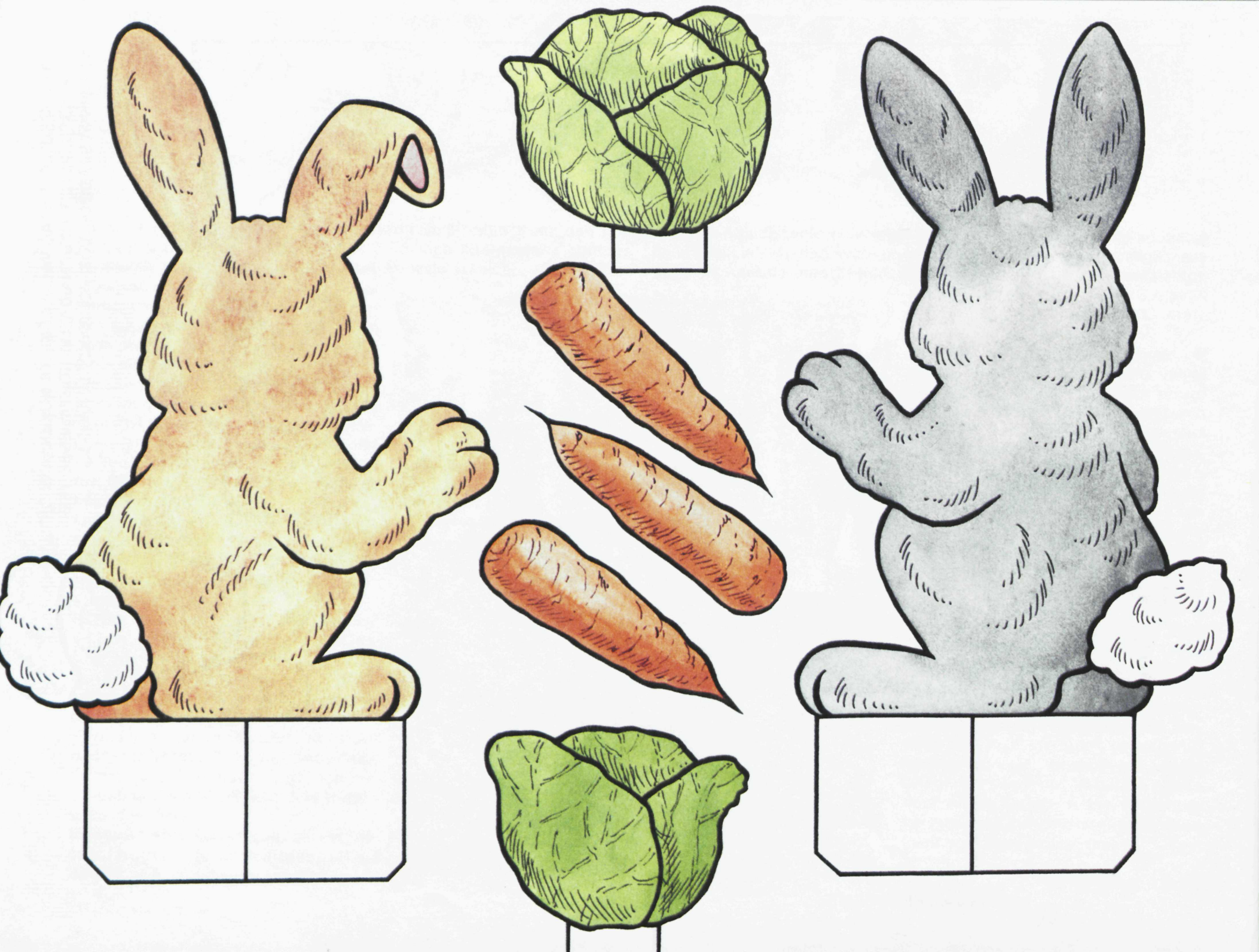
Kodutuvid Vatikani peaväljakul.
Pildistanud HENDRIK RELVE

HENDRIK RELVE

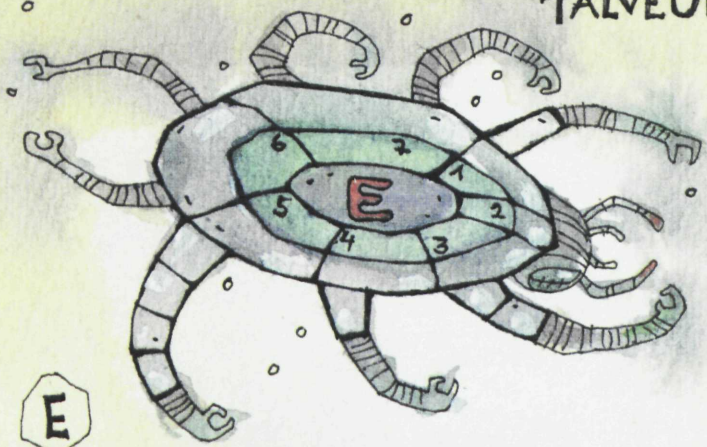
SIIT LEHEKÜLJELT SAAD VÄLJA LÕIGATA NUKUNÄIDENDI
TEGELASED. PUNKTIIRIGA NÄIDATUD KOHTADESSE TEE
PILU, SINNA SAAD TORGATA PORGANDI JA KAPSA.

Joonistanud REET REA

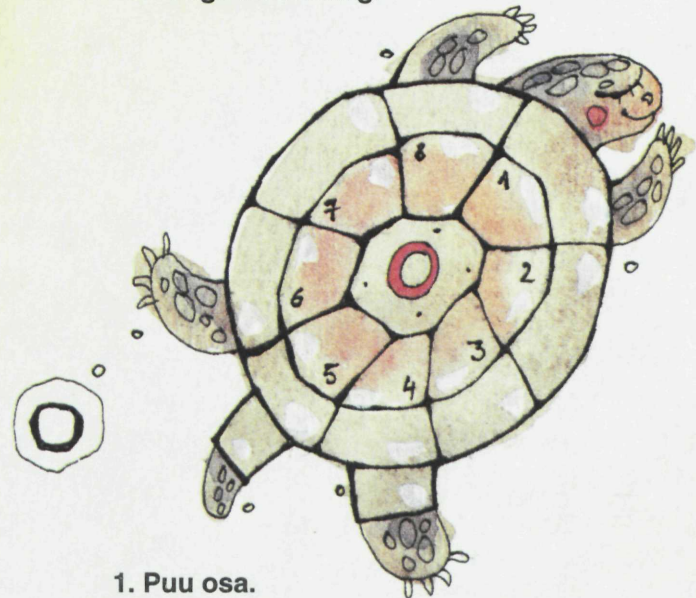

'NEED NELI TEGEJAST MAGAVAD' JUBA TALVEUND

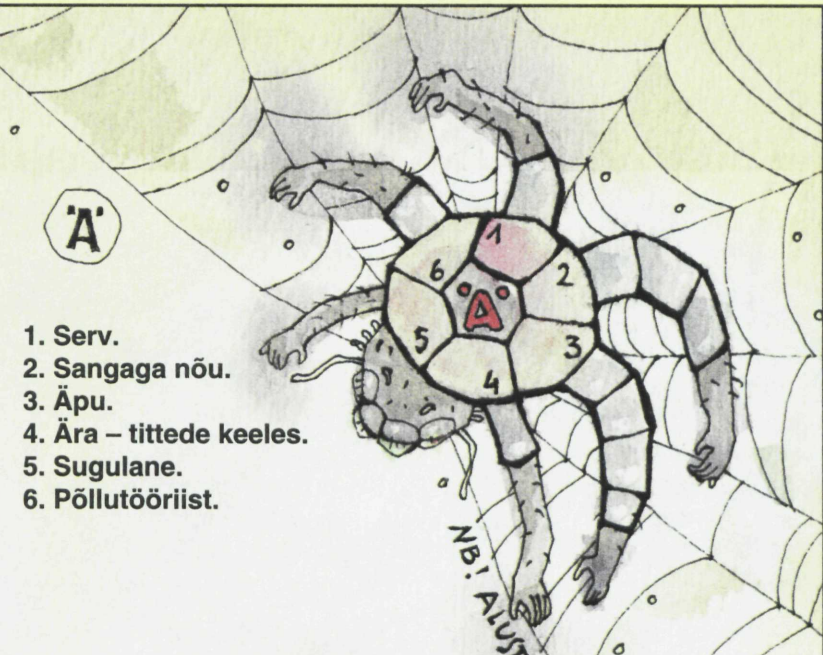
E

1. Majaosa.	5. Viga.
2. Vana naine.	6. Mitte kunagi.
3. Malenupp.	7. Asi.
4. Kerge söömaaeg.	

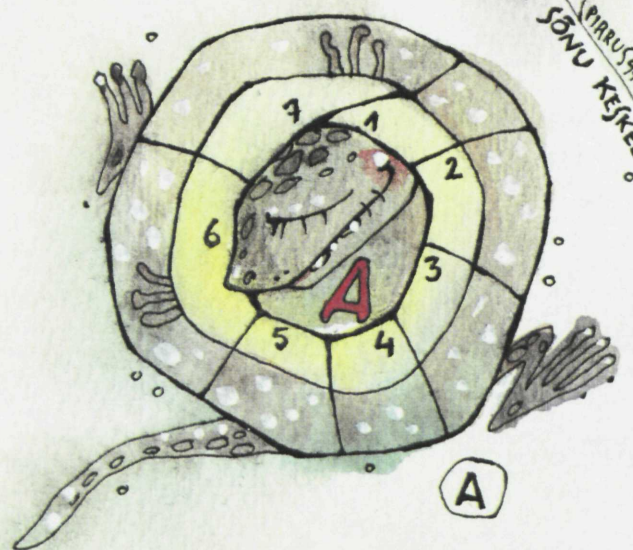
O

1. Puu osa.	5. On siil seljas.
2. Aru.	6. Ülistuslaul.
3. Olema (minevikus).	7. Sugulane.
4. Automark.	8. Osmik.

A

1. Serv.
2. Sangaga nõu.
3. Äpu.
4. Ära – tittede keeles.
5. Sugulane.
6. Põllutööriist.

A

1. Ese.	5. Mitte üleval.
2. Viljaladu.	6. Vankriosa.
3. Voodi.	7. Autokere tähtis osa.
4. Rohumaa.	

NB! ALUSTA SÕNU KEKEL OLEVA TÄHEGA!

Joonistanud PIRET SELBERG

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt. 67a
EE0001 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel. 681 497
Tegevtoimetaja
VIIVI VARIKSAAR
tel. 681 495
Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel. 681 495
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA
tel. 681 495

Printall
Tatari 64
EE0001 Tallinn

ESIKAANE
JOONISTAS
ANNELIIS
AUNAPUU

Loomalapsed

Kui mõned loomalapsed kuuluvad pikka aega oma emaga lahutamatult kokku (vaata "Täheke" nr. 6), peavad mitmed pisikesed kohe pärast sündi enda eest väljas olema. Põhjapõdravasikas suudab mõni minut pärast sündi jalgadel seista. Õige varsti liigub ta emaga kaasa.

Ka meie metsade põdrabeebi on tubli. Tema ei sünni karja keskel, vaid mõnel varjulisel nõmmel või rabaservas. Kui siis põdravasika esimestel elutundidel ema hädaohtu tajub, peidab ta poja ära ja kaob ise kaugele. Väikest pojukest ehk ei märgata, kui suurt vanalooma kõrval pole. Niiviisi talitajaid on teisigi. Jännes tuleb peidus olevate pisikeste juurde ainult imetamiseks. Jänkupojad teavad, et mätaste vahel või kõrges heinas tuleb kükitada seni, kuni hädaohtu eest suudetakse põgeneda.

Kõrvad iga kahtlast krabinat püüdmast, uurib jäneseema ümbrust. Ei tea, kas on ikka ohutu poja juurde kalpsata?

See hirvevasikas sündis pool tundi tagasi. Kohe-kohe tõuseb ta jalgadele.

Pisike jänku on kõrges heinas hiirvaikne.